

قرآن کریم :
« يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَلْهَكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا
أَوْلَادُكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُوْلَئِكَ هُمُ
الْخَاسِرُونَ »

سوره منافقون، آیه ۹

ای کسانی که ایمان آورده‌اید [زنها را] اموال شما و فرزندان شما
شما را از یاد خدا غافل نگرداند و هر کس چنین کند
آنان خود زیانکارانند.

جهاد سازندگی و عرصه کار جوانان

خداوند خواست که به داد مملکت برسد. این خواست خدا بود و یک
قدرت مافوق الطبیعه، هیچ قدرتی نمی توانست یک همچو چیزی که
در ظرف پنجاه و چند سال اقلاب و به حسب واقع در طول تاریخ، این
مملکت را به یک جور دیگر درست کرده بودند، این مرد و زن را یک
جور دیگری درستشان کرده بودند و تربیت کرده بودند، همچو تحولی
که الان هر جا بروید می بینید که انسان هایش غیر آن انسان هایند
که بودند. همین جوان ها، حالا کشیده می شوند طرف جاهایی که
جهاد سازندگی است. همین جوان ها، که آن وقت بی تفاوت بودند
راجع به کشور خودشان راجع به همه چیز، همین ها هم وارد میدان
شدند و دیدیم که خوب هم می توانند انجام وظیفه بکنند.

صحیفه نور، ج ۹، ص ۱۵۷-۱۵۶، تاریخ ۶/۲۷/۵۸

سرمقاله

انتظارات از کانون جهادگران

بیش از دو سال از فعالیت رسمی کانون جهادگران می گذرد.
کانون تشکلی خود جوش، غیر انتفاعی و غیر سیاسی با
رویکرد غیر دولتی برای زنده نگه داشتن آرمان های
جهاد سازندگی می باشد صرف نظر از اهداف کلی کانون و
ترویج و توسعه فرهنگ و روحیه جهادی که خواست کلیه
جهادگران می باشد اما در حوزه فعالیت کانون انتظارات و
توقعات از این کانون متفاوت است:

الف: گروهی فعالیت های اقتصادی را از کانون می طلبند
ب: گروهی زمینه سازی برای ارتباط اعضاء و فعالیت های
فرهنگی را از کانون می طلبند
ج: گروهی فعالیت های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و
تخصصی را می طلبند
د: گروهی پیگیری مسائل صنفی اعضاء را طلب می نمایند
ه: گروهی نقد چالش ها و مشکلات بخش کشاورزی و
توسعه روستایی را وظیفه اصلی کانون می دانند
آنچه در انتظارات دیدگاه های مختلف از کانون مشترک
است. گسترش روحیه و فرهنگ جهادی در جامعه و
کارآمدی و اثر بخشی کانون است، اما واضح است که کانون
جهادگران باید بر اساس آنچه در اساسنامه به عنوان اهداف
و موضوع فعالیت آمده توجه نموده و برنامه ریزی لازم را
برای تحقق اهداف کانون نماید.
تحقق اهداف کانون و خواسته های اعضاء که در موارد پنج
گانه فوق آورده شد جز با همفکری و همکاری اعضاء و
تعامل با وزارت جهاد کشاورزی امکان پذیر نمی باشد.
با مروری بر اهداف تأسیس و موضوعات فعالیت در اساسنامه
کانون، می توانیم دیدگاه هایمان را به هم نزدیک کنیم.

اهداف کانون:

به منظور تحکیم و استواری پایه های اسلام ناب محمدی
(ص) و تدوین تاریخ جهاد سازندگی و تدوین، حفظ و
نشر ارزشها و فرهنگ جهادی، برقراری ارتباط و تعامل

ادامه در صفحه ۲

ماهنامه کانون جهادگران جهاد سازندگی، سال دوم، شماره ۲۰، آبان و آذرماه ۸۸

یادی از سردار رشید اسلام جهادگر شهید حاج محمد حسن ناصر بخت

فرمانده گردان مهندسی سیدالشهداء (ع) جهاد سازندگی استان تهران

جهادگر شهید حاج محمد حسن ناصر بخت در سپیده دم دی ماه
۱۳۳۹ در دهکده ای به نام «صوفی آباد»، (شاهین ویلای کنونی)
در ده کیلومتری غرب شهرستان کرج در خانواده ای متوسط دیده
به جهان گشود.

دوران طفولیت اش سپری شد و محمد حسن سال های تحصیلی
ابتدایی را نیز با موفقیت تمام طی کرد و بعد از اتمام دوره ابتدایی
با قرآن کریم آشنا شد و شب های جمعه بعد از اتمام دوره ابتدایی
با قرآن کریم آشنا شد و شب های جمعه بعد از نماز مغرب و عشاء
و گاهی هم بعد از نماز صبح به تلاوت قرآن می پرداخت؛ به گونه
ای که در هیأت های مذهبی از تلاوت نیکوی قرآن محمد حسن
صحت ها بود.

وی سپس با اتمام دوره دبیرستان در موسسه تحقیقات سرم
سازی حصارک به عنوان کمک تکنیسین در بخش ساخت سرم
های پرورش طیور به کار مشغول شد و در همین اوان نیز خدمت
سربازی خود را در سپاه ترویج آبادانی شهرستان کرج شروع کرد. او
لباس سپاه ترویج آبادانی را به تن کرد و با فکر ترویج فرهنگ پربر
اسلام به روستاهای محروم قدم گذارد. فقر فرهنگی، اقتصادی و
اجتماعی را در روستاها با تمام وجود درک کرد و تصمیم گرفت تا
آخر عمر در خدمت محرومین و مستضعفین روستاهای کشورش
باشد. بارها مشاهده شده بود که وی از حقوقی که می گرفت نمی
از آن را برای خرید داروهای دامی روستائیان خرج می کرد و حتی
روزهای تعطیل نیز از کار دست نمی کشید.

پس از اتمام سپاه ترویج آبادانی، در آزمون کاردانی دامپزشکی
شرکت و رتبه اول را نیز کسب کرد. مدت یک سال با موفقیت
تمام درس های دانشگاهی خود را پشت سر گذاشت. او در پی
گمشده ای بود که استاد و کتاب های دانشکده، گمشده او را
نشانی نمی داد و در همان زمان با طلبه ای آشنا شد که شناخت او
را از فرهنگ و معارف اسلامی بیشتر و عمیق تر کرد.

مدتی از این آشنایی نگذشته بود که هر شب جمعه محمد حسن
به حصارک می رفت و در کیف دستی خود کتاب های ممنوعه را
می برد؛ اهل خانه را جمع می کرد و از مطالب آن کتاب ها برایشان
می خواند. رفته رفته محمد حسن تبلیغات علیه رژیم ستمشاهی
را در محافل و مجالس مطرح می کرد و مدت زمانی از این مسئله
نگذشت که توسط ساواک دستگیر و به زندان می افتاد که از
دوران زندان خود برای نزدیکانش چنین تعریف کرده است: به
وسیله ضربه زدن به طرز مخصوصی از مشخصات زندانیان مطلع
می شدیم و حتی مهم تر این که آیات قرآنی را از همین طریق
به یکدیگر منتقل می کردیم. برای اعتراف گرفتن از من دو بیست
ضربه کابل مسی روی پاهایم زدند؛ به طوری که قادر به راه رفتن
نبودم و برای حرکت از دست ها و زانوهایم استفاده می کردم. بعد
از این که آنها از اقرار گرفتن مایوس شدند، مرا به بیمارستان زندان
منتقل کردند و بعد از مداوا مرا دوباره به شکنجه گاه بردند و به
روی زخم های التیام نیافته ام کابل می زدند و من مقاومت می
کردم. آنها از من می خواستند عهد و پیمانی را که من با خدا بسته
بودم، بشکنم ولیکن با صبر و مقاومت انقلابی بر آنها غلبه یافتم و
آنها را عاجز نمودم تا آن که مرا رها کردند.

... بالاخره بعد از مدتی محمد حسن از زندان آزاد شد. یکی از
نزدیکانش می گوید: اولین برخوردی که بعد از آزادی از زندان با او
داشتم بعد از احوالپرسی، آیه ای از کلام الله مجید را برآیم تلاوت
کرد که مضمون «هجرت، قیام، جهاد و شهادت» را در بر داشت.

ادامه دارد

پیامبر اکرم (ص):

«افضلکم ایمانا احسنکم اخلاقاً»

تحف العقول ص ۲۷

برترین شما از لحاظ ایمان کسانی هستند که اخلاق آنها
نیکوتر باشد

ISSN: 2008-3521

حفظ روحیه جهادی و مرزهای پیشرفته علم

... باید ضمن حفظ روحیه جهادی یعنی با توکل بر خدا
و تکیه بر ایمان و استقلال طلبی، به مرزهای پیشرفته
علم دست یافت. مراکز سلطه جهانی تلاش فراوانی می
کنند علم را مقوله ای ذاتاً سکولار معرفی کنند اما این
یک مغالطه و فریب بزرگ است و علم می تواند با مدیریت
صحیح در خدمت ارزش ها و همراه با معنویت قرار گیرد و
بشیرت را به سوی پیشرفت و تعالی حرکت دهد.

۱۳۸۴/۴/۱

هدفمند کردن یارانه ها

نگارش: دکتر حسن سبحانی

پیامدهای اقتصادی لایحه هدفمند کردن یارانه ها در چهار
محور ذیل قابل طرح است:

۱- افزایش قیمت نهاده های تولید منجر به ظهور و بروز
تورم از ناحیه فشار هزینه می شود. حامل های انرژی
علاوه بر آنکه توسط خانوارها مصرف می شود نهاده تولید
هم هست. برق، گاز، نفت و حتی بنزین میزان بسیار زیادی
نقش نهاده تولید را ایفا می کند و هر گونه افزایش قیمتی
از موجبات افزایش هزینه های تولید و تورم از این ناحیه را
فراهم می سازد. کافی است در نظر گرفته شود که مشقات
ناشی از نفت خام چقدر متنوع است علاوه بر آن گندم و
برنج و شیر خشک و دارو به عبارت دیگر کالاهای اساسی
هم مشمول حذف یارانه ها (هدفمندی آنها) خواهد شد در
نتیجه عوامل مهمی در جهت تولی تورم به واسطه افزایش
هزینه ها شروع به کار می کند و این وضعیت مانند معلولی
است که علت اصلی آن بهای نفت در بازارهای جهانی
است. با لا رفتن آن بالا می رود و متورم می شود و با
پائین آمدن آن چندان مشخص نیست که چه اتفاقی می
افتد، زیرا حداکثر بهای مولفه های انرژی آن کاهش می
یابد و نه لزوماً موارد دیگری که به واسطه ارتباط طولی
و عرضی با مولفه های انرژی و مشتقات نفت مشمول تورم
شده است. این پیامدهای متصل کردن سرنوشت یک
اقتصاد نفتی به درآمدهای نفت است که نه در بازار داخلی
بلکه در بازار بین المللی رقم می خورد و تعیین می شود و
تحقیقاً عنصر سیاست از عناصر تعیین کننده آن است.

۲- افزایش قیمت ها در آمدی را برای دولت حاصل خواهد
کرد که توزیع مثلاً ۶۰ درصدی آن بین خانوارهای جامعه
هدف (این جامعه معرفی نشده است) که قاعدتاً جزو
اقتدار آسیب پذیر فعلی خانوارهای آسیب پذیر شده به
واسطه هدفمند شدن هستند و موجبات افزایش امکان
خرید توسط آنان را فراهم می سازد و از آنجا که این

ادامه در صفحه ۲

ادامه مطلب هدفمند کردن یارانه ها

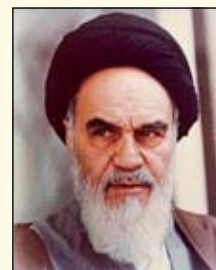
مجموعه دارای نیازهای اشباع نشده فراوانی هم هستند منطقاً باید انتظار داشته باشیم که تمامی امکان مالی بدست آورده را مصروف تقاضا کرده و افزایش تقاضای کل را دامن بزنند. این امر در مقایسه با دوره قبل از هدفمندی دارای این تفاوت است که در آن مرحله، لزوماً تمام پول در اختیار طبقات دیگر به تقاضا تبدیل نمی شود. با این حال وضعیت ناشی از افزایش تقاضای کل اعضای جامعه در در تنگنا قرار داده و تورم ناشی از فشار تقاضا را تدارک می کند، این افزایش تا زمانی که علل اصلی ایجاد آن برقرار باشند یا تا زمانی که عرضه کافی در اقتصاد فراهم نشود استمرار می یابد. لیکن در آنجا که به واسطه افزایش هزینه های تولید (تورم ناشی از فشار هزینه) بخش عرضه با تنگنا مواجه شده است. قاعدتاً عرضه کل نباید امکان پاسخ گویی به تقاضای کل را داشته باشد، مگر اینکه از طریق واردات عرضه نامتناسب با تقاضا را جبران کنیم که مبادرت به آن هم شرایط و تمهیدات و امکانات خاص خود را می طلبد.

۳- دولت خود از بزرگترین مصرف کنندگان حامل های انرژی است و افزایش قیمت این حامل ها موجب افزایش هزینه بسیار زیادی را برای دولت فراهم می آورد و به طور جدی این سؤال را مطرح می سازد که دولت به چه طریق این هزینه ها را تأمین می کند. لایحه تقدیمی دولت بر آن است که ۲۵ درصد از منابع ناشی از افزایش قیمت را برای جبران این هزینه ها و همچنین سایر هزینه های جاری و عمرانی در اختیار دولت قرار دهد. بدون تردید این مقوله وابستگی دولت به درآمدهای نفتی را زیاد می کند و نسبت استفاده از درآمد نفت و مشتقات آن را در بودجه عمومی افزایش می دهد. مسئله بسیار مهمی که در این ارتباط

وجود دارد توجه به جداول موسوم ۴ و ۸ در برنامه چهارم توسعه است که حداکثر استفاده دولت از درآمد نفت گاز را در هر سال مشخص می کند و منطقاً دولت نباید بیش از آن مبالغ از پول نفت استفاده کند. البته به سیاق و روال متعارف هر نوع قاعده مندی دیگری از طریق وضع قوانین جدید در ارتباط با نفت قابل رخ دادن است. کما اینکه طی سالهای ۱۳۷۹ تا ۱۳۸۷ نزدیک به بیست برابر از طریق قانون گذاری مبادرت به برداشت بی قاعده (ولو قانونی) از حساب ذخیره ارزی شده است که مازاد بر حد تعیین شده در جداول برای هر سال برنامه بوده است. تجربه نشان می دهد که دولت ها وقتی هزینه ای را متقبل می شوند در سال های بعد کاهش آن را یا تجربه نمی کنند یا به سختی تجربه می کنند (که مقوله ای استثنایی است) و البته آنچه متعارف است پایه قرار گرفتن آن هزینه و افزایش درصدی به عنوان جبران تورم و ... بر آن است. بدون هیچ تردیدی می توان گفت دولت در صورتی که هدفمند کردن یارانه ها را تصویب کند و امکان استفاده ۲۵ درصد از درآمد ناشی از افزایش قیمت ها را به دست آورد فارغ از کاهش قیمت نفت و رسیدن آن به مرزهای ۳۵ دلار در هر بشکه هم هزینه های خود را کم نمی کند و مانند سال های رونق پول نفت با استفاده از افزایش قیمت های داخلی پایه های هزینه های جدیدی را هم مستحکم می کند که موضوع آنها عمدتاً بدون منطق و با استفاده از اهرم های سیاسی - حیثیتی بوجود آمده اند و اینک هزینه می طلبند، به عبارت دیگر هدفمند کردن یارانه ها مقاصد گفته شده و گفته نشده ای دارد که برخی از ناگفته های آن تحمیل بین نسلی هزینه هایی است که دولت دنبال تأمین مالی آن است.

ادامه در قسمت بعدی

از بلندای عرفان

* ... «مشارطه» آن است که در روز اول مثلا با خود شرط کند که امروز برخلاف فرموده خداوند تبارک و تعالی رفتار نکند، و این مطالب را تصمیم بگیرد و معلوم است یک روز خلاف نکردن امری است خیلی سهل و انسان می تواند به آسانی از عهده برآید. تو عازم شو و شرط کن و تجربه نما بین چندر سهل است. ممکن است شیطان و جنود آن ملعون بر تو این امر را بزرگ نمایش دهند، ولی این از تلبیسات آن ملعون است، او را از روی واقع و قلب لعن کن، و اوهام باطله را از قلب بیرون کن، و یک روز تجربه کن، آن وقت تصدیق خواهی کرد.

* و پس از این مشارطه، باید وارد «مراقبه» شوی. و آن چنان است که در تمام مدت شرط، متوجه عمل به آن باشی و خود را ملزم بدانی به عمل کردن به آن، و اگر خدای نخواست در دلت افتاد که امری را مرتکب شوی که خلاف فرموده خداست، بدان که این از شیطان و جنود اوست که می خواهند تو را از شرطی که کردی باز دارند. به آنها لعنت کن و از شر آنها به خداوند پناه ببر و آن خیال باطل را از دل بیرون نما و به شیطان بگو که من امروز با خود شرط کردم که خلاف فرمان خداوند تعالی رفتار نکنم ولی نعمت من سالهای دراز است به من نعمت داده، صحت و سلامت و امنیت مرحمت فرموده و مرحمتهایی کرده که اگر تا ابد خدمت او کنم از عهده یکی از آنها بر نمی آیم، سزاوار نیست یک شرط جزئی را وفا نکنم. امید است ان شاءالله شیطان طرد شود و منصرف گردد و جنود رحمان غالب آید. و این مراقبه با هیچ یک از کارهای تو، از قبیل کسب و سفر و تحصیل و غیر، منافات ندارد.

* و به همین حال باشی تا شب که موقع «محاسبه» است و آن عبارت است از اینکه حساب نفس را بکشی در این شرطی که با خدای خود کردی که آیا به جا آوردی و با ولی نعمت خود در این معامله جزئی خیانت نکردی؟ اگر درست وفا کردی، شکر خدا کن در این توفیق و بدان که یک قدم پیش رفتی و مورد نظر الهی شدی و خداوند ان شاءالله تو را راهنمایی می کند. نقطه را بردار در پیشرفت امور دنیا و آخرت و کار فردا آسانتر خواهد شد. چندی به این عمل مواظبت کن، امید است ملکه گردد از برای تو به طوری که از برای تو، کار خیلی سهل و آسان شود، بلکه آن وقت لذت می بری از اطاعت فرمان خدا و از ترک معاصی در همین عالم، با اینکه اینجا عالم جزا نیست لذت می برد و جزای الهی اثر می کند و تو را ملتذ می نماید.

* و بدان که خدای تبارک و تعالی تکلیف شاق بر تو نکرده و چیزی که از عهده تو خارج است و درخور طاقت تو نیست بر تو تحمیل نفرموده، لکن شیطان و لشکر او کار را بر تو مشکل جلوه می دهند و اگر خدای نخواست در وقت محاسبه دیدی سستی و فتوری شده در شرطی که کردی، از خدای تعالی معذرت بخواه و بنا بگذار که فردا مردانه به عمل شرط قیام کنی و به این حال باشی تا خدای تعالی ابواب توفیق و سعادت را بر روی تو باز کند و تو را به صراط مستقیم انسانیت برساند.

منبع: کتاب چهل حدیث

ادامه سرمقاله

جهادگران و انجام فعالیت های فرهنگی، علمی، تخصصی و صنفی در راستای اهداف نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران، کانون جهادگران جهاد سازندگی که موسسه ای فرهنگی - صنفی است، تشکیل می گردد.

موضوعات فعالیت کانون:

۱- مطالعه، بررسی و تدوین تاریخ جهاد سازندگی برای انتقال به نسلهای آینده.

۲- مطالعه، تدوین و نشر فرهنگ جهادی و الگوی مدیریت جهادی.

۳- تلاش در جهت حفظ، اشاعه و نهادینه کردن فرهنگ جهادی.

۴- تجلیل و نکوداشت یاد و خاطره جهادگران، شهدا و ایثارگران جهاد سازندگی.

۵- برقراری ارتباط منظم و هدفمند میان جهادگران در کشور.

۶- برپایی همایش، نشست ها و گردهمایی های فصلی و سالیانه در راستای اهداف کانون.

۷- بهره گیری از توانمندی های اعضای جهت رفع مشکلات و نیازمندیهای جامعه و جهادگران.

۸- انجام فعالیت های فرهنگی، علمی، فنی و تخصصی در راستای نیازمندیهای جامعه و جهادگران.

۹- انجام پروژه های مطالعاتی تحقیقاتی و اجرایی و ارائه خدمات مشاوره ای در حوزه های مورد نیاز.

۱۰- انجام اقدامات برنامه ریزی، مشاوره، طراحی و ارزیابی در حوزه های مختلف صنفی اعضا.

۱۱- انجام فعالیت های الگویی در زمینه های مرتبط با حوزه های توسعه روستایی و بخش کشاورزی.

۱۲- برنامه ریزی و اجرای کلیه اقدامات و فعالیت های مورد نیاز به منظور پیشبرد اهداف کانون.

۱۳- مشارکت در برنامه های توسعه و سازندگی کشور.

۱۴- ارائه طرح و پیشنهاد و مشارکت در امور مربوط به برنامه ریزی و تصمیم گیری های ملی و منطقه ای مرتبط با اهداف کانون.

برای رسیدن به اهداف کانون چالش هایی وجود دارد که اهم آنها عبارتند از:

۱- وجود رگه هایی از رخوت در تعدادی از جهادگران مبنی بر اینکه این گونه تشکل ها برای تقویت فرهنگ و روحیه جهادی جواب نمی دهد.

۲- ضعف بنیه مالی جهادگران و انتظارات اقتصادی از کانون

۳- نداشتن انگیزه های قوی مادی و معنوی در فعالیت های کانون

۴- نارسائی در جو عمومی جامعه نسبت به جایگاه و منزلت فرهنگ جهادی

بنابراین باید در فعالیت های کانون متناسب با انتظارات و چالش های کانون، تحولی به وجود آورد که مدتی است برای این تغییر و تحول طرح های مناسبی در دستور کار شورای مرکزی قرار گرفته که امید است نتایج رضایت بخشی برای اعضا و نظام اسلامی داشته باشد که با توجه به محدودیت این سرمقاله، به تعدادی از اهم آنها اشاره می شود و انشاء الله در شماره های آتی و یا در گزارش عملکرد کانون به توضیح آنها پرداخته می شود.

۱- پیگیری در تشکیل شرکت تعاونی سهامی عام و فراگیر که می تواند در همه زمینه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی فعالیت نماید. این شرکت با ماهیت حقوقی مستقل از کانون فعالیت می نماید.

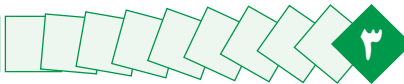
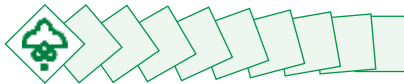
۲- بررسی اولویت های اجرایی بخش کشاورزی و انعکاس آن به وزیر محترم جهاد کشاورزی و اعلام آمادگی برای ارائه طرح در خصوص چالش های اساسی بخش کشاورزی

۳- در دستور قرار گرفتن موضوعات مهم بخش کشاورزی و توسعه روستایی در شورای مرکزی کانون و ارائه راهکارهای موثر و کار آمد به دست اندرکاران

۴- پیگیری موضوعات صنفی و مهم جهادگران

۵- تعامل با وزارت جهاد کشاورزی در راستای تقویت و توسعه بخش کشاورزی

۶- حرکت در جهت استقلال کانون در ابعاد مختلف.

گزارشی از تولید و واردات محصولات اساسی در برنامه چهارم توسعه

بخش دوم و پانزدهم

شکر مورد نیاز کشور بوده است و در سال ۱۳۸۶ میزان ۱۱۷۰ هزار تن شکر وارد کشور شده است (جدول ۱۱). حقوق ورودی شکر خام و شکر سفید تا پایان آبان ماه سال ۱۳۸۴ به ترتیب برابر ۱۳۰، ۱۵۰ در صد تعیین شده بود و از آبان تا بهمن ماه سال ۱۳۸۴ حقوق ورودی شکر خام و شکر سفید به ترتیب ۳۰ و ۵۰ درصد تعیین شده و در تاریخ ۱۳۸۴/۱۱/۱ بر اساس اصلاحیه ای در خصوص

تعرفه واردات شکر به تصویب هیئت محترم وزیران رسید، حقوق ورودی شکر خام و شکر سفید به ترتیب ۵ و ۲۰ درصد مصوب شد و از ابتدای اردیبهشت ماه سال ۱۳۸۵ حقوق ورودی باز هم کاهش یافت و به ترتیب برای شکر خام و شکر سفید، ۴ و ۱۰ درصد تعیین شد (جدول ۱۲). کاهش یکباره حقوق ورودی (از ۱۵۰ درصد به ۱ درصد) باعث افزایش سریع واردات و انباشته شدن حجم انبوهی از شکر در انبارهای داخل شد و سپس از آذر ماه سال ۱۳۸۶ تا کنون تعرفه شکر سفید و خام به ترتیب به ۲۰ و ۱۰ درصد رسیده است. آمارها نشان می دهد که میزان واردات شکر در سالهای ۱۳۸۲ و ۱۳۸۳ حدود ۲۰۰ هزار تن بوده است و در سال ۱۳۸۴ از ۷۰۰ هزار تن به ۱۱۷۰ هزار تن در سال ۱۳۸۶ افزایش یافت و در سال ۱۳۸۷ به میزان ۱۱۰۱ هزار تن شکر وارد کشور شد. این موضوع نقش تعرفه های گمرکی را در جهت حمایت یا تضعیف صنعت قند و شکر نشان می دهد.

بنابراین کاهش تعرفه ها و واردات بی رویه شکر (از سال ۱۳۸۵) به کاهش شدید تولیدات (اصلی و فرعی) صنعت قند در کشور منجر شده است که به شرح زیر است (جدول ۱۳).

تولیدات صنعت قند در سال ۱۳۸۵ بالغ بر ۲۰ میلیون تن بوده است که با ۱۲/۵ میلیون تن کاهش در سال ۱۳۸۷ به رقم ۷/۶ میلیون تن تقلیل یافته است.

سال	واردات بخش خصوصی	واردات بخش دولتی	جمع واردات
۱۳۸۲	۵۶	۱۶۰	۲۱۶
۱۳۸۳	۴۲	۱۶۱	۲۰۳
۱۳۸۴	۸۰	۶۲۷	۷۰۷
۱۳۸۵	۱۴۳۹	۱۰۴۲	۲۴۸۱
۱۳۸۶	۹۶۲	۲۰۸	۱۱۷۰
۱۳۸۷	۱۱۰۱	۰	۱۱۰۱

که موجب ایجاد اشتغال وسیعی در مناطق محل استقرار آنان می شد بالغ بر ۴ تا ۵ ماه را تشکیل می داده است. میزان نیاز کشور به شکر بر مبنای مصرف سرانه ۳۰

تا حدود نیمه سال ۱۳۸۴ شکر سفید ۱۵۰ درصد و شکر خام ۱۳۰ درصد
از آبان تا بهمن ماه سال ۱۳۸۴ شکر سفید ۵۰ درصد و شکر خام ۳۰ درصد
از اول بهمن تا فروردین ماه ۱۳۸۵ شکر سفید ۲۰ درصد و شکر خام ۵ درصد
از اردیبهشت سال ۱۳۸۵ تا آذر ۱۳۸۶ شکر سفید ۱۰ درصد و شکر خام ۴ درصد
از آذر ماه سال ۱۳۸۶ تا کنون شکر سفید ۲۰ درصد و شکر خام ۱۰ درصد

کیلوگرم برای جمعیت ۷۰ میلیون نفری، حدود ۲/۱ میلیون تن است که حدود ۱/۲ الی ۱/۳ میلیون تن آن از تولیدات داخلی تأمین می شود و سالیانه بین ۸۰۰ الی ۹۰۰ هزار تن نیاز به واردات شکر وجود دارد.

جمع تولیدات	سال ۱۳۸۵	سال ۱۳۸۶	تفاوت (وزنی)	تفاوت (درصد)
	۲۰/۱	۷/۶	۱۲/۵	-۶۲

بررسی ها نشان می دهد که در سال ۱۳۸۵ حدود ۲/۴۸۱ میلیون تن شکر وارد کشور شده است که حدود یک میلیون تن آن توسط شرکت بازرگانی دولتی ایران (۴۱ درصد) و باقی مانده (۱/۴۳۹ تن) توسط بخش خصوصی وارد شده است این میزان شکر وارداتی بیش از سه برابر

شکر سطح زیر کشت چغندر قند در کشور از ۱۸۴ هزار هکتار در سال ۱۳۸۵ به ۱۳۱ هزار هکتار در سال ۱۳۸۶ و ۵۴ هزار هکتار در سال ۱۳۸۷ کاهش یافته است که عمدتاً به دلیل انباشت محصول تولیدی کارخانه ها در انبارها و فقدان نقدینگی کافی جهت تسویه حساب به موقع با کشاورزان بوده است.

میزان چغندر تولیدی در سالهای ۱۳۸۵ و ۱۳۸۶ به ترتیب به ۴/۳ و ۶/۶ میلیون تن رسیده است و در سال ۱۳۸۷ (نسبت به سال ۱۳۸۵ با کاهش ۴/۹ میلیون تنی) به ۱/۷ میلیون تن کاهش یافته که این کاهش در ۴۰ سال گذشته بی سابقه بوده است.

در نتیجه این کاهش میزان تولید قند و شکر در سال ۱۳۸۵ به میزان ۱۲۵۸ هزار تن رسیده است و در سال

۱۳۸۶ به رقم ۱۰۵۰ هزار تن کاهش یافته و در سال ۱۳۸۷ حدوداً به ۵۰۰ هزار تن رسیده است که نسبت به تولید (حدود) ۱/۳ میلیون تنی سال ۱۳۸۵ بالغ بر ۶۵ درصد بوده که متأسفانه در جهت عکس برنامه به کمتر از ۲۵

درصد کاهش یافته است و از ۳۲ کارخانه چغندر قند در سال ۱۳۸۷ هشت کارخانه به دلیل فقدان چغندر، بهره برداری نداشته و بقیه کارخانه ها با استفاده از ۱۰ تا ۴۰ درصد ظرفیت و به مدت ۱۵ تا ۴۵ روز فعالیت داشته اند، در حالی که مدت بهره برداری کارخانه ها در سنوات قبلی

تولیدات آنها روغن جامد، بوده است (در حال حاضر فقط ۶۰ کارخانه تولید کننده روغن نباتی، روغن جامد تولید نمی کنند).

بنا بر این می توان به این نتیجه رسید که عوامل مدیریتی، قیمت تضمینی نا مناسب، عدم حمایت از بخش خصوص و کاهش حمایت های دولتی از جمله عوامل مهم در کاهش تولید محسوب می شوند.

توضیح اینکه حدود ۱۰ هزار تن در سال از دانه کنجد تولیدی به صورت کارگاهی روغن گیری شده که بیشتر به مصارف شیرینی پزی رسیده و در آمار فوق لحاظ نشده است. مقدار ارزش روغن و کنجاله در سال های ۱۳۸۲ - ۱۳۸۶ (در جدول ۱۷) نشان می دهد که میزان واردات روغن و کنجاله به ترتیب از ۱۱۶۱/۹ و ۱۸۱۹/۹ هزار تن به ۱۴۱۰/۹ و ۲۱۹۶/۴ هزار تن رسیده است (البته لازم به ذکر است که مقادیر روغن و کنجاله بر مبنای واردات مستقیم آنها میزان استحصال از دانه های روغنی وارداتی ملاک محاسبه قرار گرفته است). بنابراین وابستگی سنگین کشور به واردات روغن نباتی (بیش از ۸۵ درصد) امنیت غذایی جامعه را تهدید می کند. در حالی که بررسی های کارشناسی نشان می دهد که امکان تولید دانه روغنی در حد نیاز در کشور وجود دارد هر چند که دانه های روغنی معمول در کشور از جمله سویا و آفتابگردان در گذشته توسعه چندانی نیافته و پتانسیل لازم برای تأمین نیاز کشور از طریق آنها وجود ندارد، اما با معرفی دانه روغنی کلزا به زراعت کشور در دهه اخیر، امکان خودکفایی در روغن با استفاده بهینه از امکانات آبی و خاکی کشور فراهم شده است.

منبع گزارش: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی
ماخذ: گمرک جمهوری اسلامی و وزارت جهاد کشاورزی

جدول ۱۴- تولید دانه های روغنی و روغن نباتی* در داخل کشور در سالهای ۱۳۸۳-۱۳۸۷

محصول	سال ۱۳۸۳		سال ۱۳۸۴		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۷	
	دانه	روغن	دانه	روغن	دانه	روغن	دانه	روغن	دانه	روغن
کلزا	۱۰۶۰۰۰	۴۴۵۲۰	۲۱۲۱۱۲	۸۹۰۸۷	۲۹۷۲۴۹	۱۲۴۰۰۰	۳۱۹۰۰۰	۱۲۸۰۰۰	۱۵۰۰۰۰	۶۰۰۰۰
گلرنگ	۳۱۲۰	۰/۸۷۴	۴۵۰۰	۱۲۶۰	۳۰۵۰	۱۰۶۷	۴۵۰۰	۱۵۷۵	۴۰۰۰	۱۴۰۰
سویا	۲۳۴۰۰۰	۴۲۱۲۰	۲۲۴۵۰۰	۴۰۴۱۰	۱۵۷۰۰۰	۲۸۶۰	۱۷۷۰۰۰	۳۲۰۰۰	۱۷۰۰۰۰	۳۱۰۰۰
آفتابگردان	۲۴۰۰۰	۱۰۸۰۰	۲۵۰۰۰	۱۱۲۵۰	۱۹۴۷۵	۸۷۶۴	۲۱۰۰۰	۹۵۰۰	۲۰۰۰۰	۹۰۰۰
پنبه دانه	۲۲۳۱۲۵	۳۳۹۱۹	۲۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰	۱۱۰۰۰۰	۱۱۶۱۰	۱۳۷۰۰۰	۲۲۰۰۰	۱۳۰۰۰۰	۲۱۰۰۰
جمع	۵۹۳۲۴۵	۱۳۲۲۳۳	۶۶۶۱۱۲	۱۷۲۰۰۷	۵۸۶۷۷۴	۱۷۹۶۹۱	۶۵۸۵۰۰	۱۹۱۰۷۵	۴۷۴۰۰۰	۱۲۲۴۰۰

توجه به توسعه کشت دانه های روغنی در کشور که از سال ۱۳۴۰ با توسعه کشت پنبه آغاز شده و در سال ۱۳۴۶ با تأسیس شرکت توسعه کشت دانه های روغنی، زراعت آفتابگردان و سویا در کشور توسعه یافت، سطوح زیر کشت و تولید دانه های روغنی در سالهای اولیه افزایش قابل توجهی داشت و در ادامه پس از پیروزی انقلاب اسلامی دچار نوسان های زیادی شد. تولید سالیانه سویا در بیشترین مقدار به ۲۲۰ هزار تن و تولید آفتابگردان نیز در بیشترین مقدار به ۷۴ هزار تن رسیده است. توقف رشد تولید دانه های روغنی و افزایش سریع مصرف روغن

تفاله و تفاله خشک از خوراک های اصلی دام کشور است. میزان تولیدات آنها (تفاله تر و خشک) از ۹۱۲ هزار تن در سال ۱۳۸۵ به ۱۹۷ هزار تن در سال ۱۳۸۷ رسیده است (که بالغ بر ۷۱۵ هزار تن کاهش را نشان می دهد) که این امر خود باعث مشکلات عدیده ای در صنعت دام کشور شده است.

کاهش ملاس تولیدی از ۵۷۴ هزار تن در سال ۱۳۸۵ به ۲۲۰ هزار تن در سال ۱۳۸۷ مشکلات عدیده ای را جهت تأمین مواد اولیه کارخانه های خمیر مایه و الکل کشی ایجاد کرده است.

جدول ۱۵- وضعیت تولید شرکت های روغن نباتی در سالهای ۱۳۸۳ - ۱۳۸۷

سال	تولید			
	مایع	جامد	جمع کل	نسبت تولید مایع به کل (درصد)
۱۳۸۳	۳۲۱/۹	۹۳۵/۸	۱۲۵۷/۷	۲۵
۱۳۸۴	۴۴۰/۱	۱۰۲۴/۹	۱۴۶۵/۰	۳۰
۱۳۸۵	۵۹۰/۸	۹۲۴/۱	۱۵۱۴/۹	۳۹
۱۳۸۶	۶۵۰/۶	۸۶۴/۴	۱۵۱۵	۴۳
۱۳۸۷ (ده ماهه)	۵۶۴/۳۳	۵۹۷/۹	۱۱۶۲/۳	۴۸

نباتی در کشور سبب شد که درصد خودکفایی در این کالاها اساسی از ۷۶/۱ درصد در سال ۱۳۴۰ به کمتر از ۱۰ درصد در سال ۱۳۸۷ برسد. به طوری که میزان تولیدات دانه های روغنی و روغن های نباتی به ترتیب از ۵۹۳/۲ و ۱۳۲/۲ هزار تن در سال ۱۳۸۳ به ۶۵۸/۵ و ۱۹۱/۰ هزار تن در سال ۱۳۸۶ رسید و پیش بینی شده است که به ۴۷۴ و ۱۲۲/۴ هزار تن در سال ۱۳۸۷ برسد که دارای رشد منفی است. از کل تولیدات ۲۴ کارخانه تولید کننده روغن نباتی در سال ۱۳۸۶ تنها ۴۳ درصد (۶۵۰/۶ هزار تن) از تولیدات این کارخانه ها، روغن مایع بوده و ۵۷ درصد از

برگ چغندر که از خوراک های تکمیلی دام محسوب شده و حدود ۶۰ درصد وزن ریشه (چغندر) را تشکیل می دهد از حدود ۴ میلیون تن در سال ۱۳۸۵ به حدود یک میلیون تن در سال ۱۳۸۷ تقلیل یافته است که قطعا کاهش این میزان خوراک دام باعث افزایش قیمت فرآورده های دامی را در بر داشته است.

با کاهش میزان نیشکر و تبع آن با گاس تولیدی واحدهای نیشکری، افت شدیدی در تولید کاغذ، MDF و نئوپان ایجاد شده است.

وضعیت تولید دانه های روغنی

جدول ۱۶- مقدار و ارزش واردات روغن و کنجاله

محصول	سال ۱۳۸۳		سال ۱۳۸۴		سال ۱۳۸۵		سال ۱۳۸۶		سال ۱۳۸۷	
	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش	مقدار	ارزش
روغن	۱۱۶۱/۹	۱۳۲۳/۸	۱۳۸۴/۴	۱۰۰۷/۳	۱۳۷۹/۸	۱۱۵۰/۹	۱۴۱۰/۹	۱۸۱۴/۸	۱۵۴۵/۶	۱۶۹۵/۲
کنجاله	۱۸۱۹/۹	۱۳۲۳/۸	۱۰۷۰/۶	۱۰۰۷/۳	۱۹۸۰/۹	۱۱۵۰/۹	۲۱۹۶/۴	۱۸۱۴/۸	۸۷۴/۳	۱۶۹۵/۲

ISSN: 2008-3521

ماهنامه

کانون جهادگران جهاد سازندگی

مدیرمسئول: خدایکرم جلالی

سردبیر و مدیر اجرایی: علیرضا کیهان پور
نشانی: تهران، خ فلسطین شمالی، کوچه رهبان،

ساختمان شهید عزیز پور، پلاک ۳۰

تلفن: ۸۸۸۰۶۹۶۰ تلفکس: ۸۸۹۲۶۸۸۶

www.kanoonejahadgaran.ir

لیتوگرافی و چاپ دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی

نشر آموزش کشاورزی

تفکر جهادی؛

عشق جاودانی جهادگران به امام خمینی
(رضوان الله تعالی علیه) برای همیشه تاریخ

دعوت به همکاری

از کلیه علاقمندان به ویژه جهادگران عزیز دعوت می شود به منظور غنای خبرنامه و همچنین تحقق اهداف کانون، مقالات، خاطرات و پیشنهادات خود را به آدرس کانون ارسال فرمایند. بدیهی است پس از بررسی و پذیرش آثار آرسالی نسبت به چاپ آنها اقدام خواهد شد.

هفته گرامیداشت پژوهشی را

به محققان تلاشگر به ویژه

پژوهشگران جهادی

تبریک می گوئیم